

แนวทางการประเมินค่าทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้

โดย

นายสุรศักดิ์ หล่อจิตต์เสียง

นักวิชาการป่าไม้ 7ว.

กลุ่มเศรษฐกิจป่าไม้

ส่วนวิจัยเศรษฐกิจและพัฒนากิจการจัดการป่าไม้

สำนักวิชาการป่าไม้

บทคัดย่อ

การประเมินคุณค่าทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ยังเป็นสิ่งที่ใหม่และยังมีการถกเถียงหาคำตอบทางวิชาการถึงวิธีการศึกษาที่เหมาะสมที่สุด จากการศึกษาที่ผ่านมาไม่มีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้ซึ่งมีคุณค่าที่หลากหลายและซับซ้อนมาก จึงน่าจะมีการประเมินค่าของทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้ที่ตนเองได้ดูแลอยู่ เอกสารนี้จึงเป็นเพียงแนวทางในการที่จะนำไปศึกษาประเมินค่าของทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งพอที่จะมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

การประเมินค่าทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้จะมีแนวทางในกระประเมินอยู่ 2 แนวทางใหญ่ ๆ คือ การประเมินค่าทางตรง และการประเมินค่าทางอ้อม ซึ่งเป็นการประเมินค่าจากคุณประโยชน์ (values) ต่างต่าง ๆ ของทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้อันพึงมีต่อมนุษย์ในทางใดทางหนึ่งทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยสามารถพิจารณาแบ่งออกได้ตามคุณประโยชน์เป็น 4 ส่วนใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ คุณประโยชน์จากการใช้ในปัจจุบัน คุณประโยชน์จากการเก็บไว้ใช้ในอนาคตกคุณประโยชน์จากการยังคงอยู่และคุณประโยชน์จากการเก็บไว้เพื่อลูกหลานในอนาคต จากคุณประโยชน์ทั้ง 4 ส่วนใหญ่ ๆ นั้น สามารถจำแนกวิธีการประเมินคุณค่าออกเป็น 3 วิธีคือ วิธีประเมินคุณค่าจากมูลค่าตลาด วิธีประเมินคุณค่าจากมูลค่าตัวแทน และวิธีประเมินคุณค่าจากมูลค่าที่สร้างขึ้น ในการประเมินค่าทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้นั้น จำเป็นต้องมีนักเศรษฐศาสตร์ที่มีความชำนาญการช่วยให้คำปรึกษาคำแนะนำและนักเศรษฐศาสตร์เองก็ไม่สามารถจะประเมินได้ดีถ้าไม่ได้รับคำปรึกษาจากผู้ที่มีความรู้และเข้าใจถึงสภาพของทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้เช่นกัน จึงจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันทั้ง 2 ฝ่าย ถึงจะสามารถประเมินค่าได้ดียิ่งขึ้น